

VU Research Portal

De effecten van productive talk en metacommunicatie op de ontwikkeling van de mondelinge communicatieve competentie van jonge kinderen: Een interventiestudie

van der Veen, C.; van Kruistum, C.J.; de Mey, J.R.P.B.; van Oers, B.

2015

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

van der Veen, C., van Kruistum, C. J., de Mey, J. R. P. B., & van Oers, B. (2015). *De effecten van productive talk en metacommunicatie op de ontwikkeling van de mondelinge communicatieve competentie van jonge kinderen: Een interventiestudie*. Paper presented at Onderwijs Research Dagen.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <http://www.researchgate.net/publication/276265150>

De effecten van productive talk en metacommunicatie op de ontwikkeling van de communicatieve competentie van jongen kinderen: Een interventiestudie

CONFERENCE PAPER · JUNE 2015

READS

64

4 AUTHORS, INCLUDING:

[Chiel Van der Veen](#)

VU University Amsterdam

33 PUBLICATIONS 9 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

[Langha de Mey](#)

VU University Amsterdam

8 PUBLICATIONS 12 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

[Bert van Oers](#)

VU University Amsterdam

91 PUBLICATIONS 523 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

De effecten van productive talk en metacommunicatie op de ontwikkeling van de communicatieve competentie van jongen kinderen: Een interventiestudie

Chiel van der Veen, Claudia van Kruistum, Langha de Mey, & Bert van Oers
Vrije Universiteit Amsterdam, afdeling Onderwijswetenschappen & Theoretische Pedagogiek

In de afgelopen decennia heeft het onderzoek naar gespreksactiviteiten in klassen steeds meer aandacht gekregen (Howe & Abedin, 2013). Belangrijke opbrengst van dit onderzoek is dat dialogisch vormgegeven gesprekken een positief effect hebben op de leeropbrengsten (Nystrand, & Gamaron, 1991). Echter, veel blijft onbekend over de mogelijkheden van gespreksactiviteiten met jonge kinderen (4-7 jaar) en mogelijke effecten op de ontwikkeling van hun mondelinge communicatieve competentie (MCC).

De MCC is een belangrijke mediator voor zelfregulatie, leren en denken. Het is daarom van belang er in onderwijs al vanaf jonge leeftijd op een systematische en doelgerichte manier aandacht aan te besteden. In deze studie richten wij ons op twee leerkrachtstrategieën om dit te bewerkstelligen: (1) productive talk, en (2) metacommunicatie.

Productive talk bestaat uit een aantal gesprekstoetsen voor leraren om leerlingen uit te dagen (a) ideeën te delen of verhelderen, (b) naar elkaar te luisteren, (c) te redeneren, (d) collectief te denken. Gebruik van deze tools heeft een positief effect op leeropbrengsten (Michaels, & O'Connor, 2012). Metacommunicatie is een expliciete reflectie op communicatieve uitingen van kinderen en heeft een positief effect op hun communicatieve kennis en vaardigheden (Robinson, & Robinson, 1983).

In dit onderzoek onderzochten we het effect van een interventie – gericht op het inzetten van productive talk en metacommunicatie – op de ontwikkeling van de MCC van kinderen, m.b.v. een pre-test, post-test, controlegroep design. 22 leraren en 450 leerlingen namen deel aan het onderzoek en voerden dezelfde zes gespreksactiviteiten uit. Twaalf leraren werden random toegewezen aan de experimentele conditie en namen deel aan een Professional Development Program (PDP).

In beide condities werd de eerste en laatste gespreksactiviteit gefilmd en gebruikt als voor- en nameting. De PDP in de experimentele conditie bestond uit een workshop, vijf gespreksactiviteiten om de principes van productive talk en metacommunicatie te oefenen, gevolgd door vijf reflectiesessies.

De MCC van kinderen werd gemeten met de Nijmeegse Pragmatiek Test, welke betrouwbaar werd bevonden in onze pilotstudies ($\omega=.87$).

Alle uitingen in de voor- en nametingen werden getranscribeerd. Vervolgens werd elke leerkracht-uiting gecodeerd op basis van één van de productive talk of metacommunicatie strategieën. Tot slot werd gezocht naar linguïstische kernwoorden in leerling-uitingen, die indicatief waren voor hun communicatieve ontwikkeling.

Om de effecten van de interventie te testen, werd geanalyseerd of (1) de frequentie van productive talk en metacommunicatie meer toenam in de experimentele m.b.v. ANOVA met herhaalde metingen, (2) of de MCC van kinderen meer toenam in de experimentele conditie m.b.v. multilevel modellen, en (3) in hoeverre de gespreksactiviteiten in de experimentele conditie meer dialogisch waren m.b.v. ANOVA met herhaalde metingen.

In de presentatie zullen de resultaten van de analyses worden besproken, welke nog gaande zijn. Uit een pilotstudie blijkt dat de interventie een groot effect heeft op het niveau van MCC (Wilcoxon signed rank test: $z=-4.55$, $p<.001$, $r=.48$). Deze resultaten laten zien dat dialogisch georganiseerde gespreksactiviteiten mogelijk bevorderlijk zijn voor de ontwikkeling van de MCC van jonge kinderen.

Referenties

- Howe, C. & Abedin, M. (2013). Classroom dialogue: a systematic review across four decades of research. *Cambridge Journal of Education*, 43(3), 325-356.
- Michaels, S., & O'Connor, C. (2012). *Talk Science Primer*. Cambridge, MA: TERC.
- Nystrand, M., & Gamoran, A. (1991). Instructional discourse, student engagement, and literature achievement. *Research in the Teaching of English*, 25, 261-290.
- Robinson, E.J., & Robinson, W.P. (1983). Communication and metacommunication: Quality of children's instructions in relation to judgments about the adequacy of instructions and the locus of responsibility for communication failure. *Journal of Experimental Child Psychology*, 36, 305-320.